

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos V. — Izdan in razposlan dne 14. februvarja 1883.

18.

Dopustno pismo od 25. januarja 1883,

za päsno železnico Dunajsko.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker sta grajanska inženirja James Clarke Bunten v Glasgow-u in Jožef Fogerty v Londonu zaprosila, da bi jima se dala dopustitev v delo in vršbo päsne železnice Dunajske, sestoječe iz krožne železnice s krili, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovanima prositeljema po postavi o dopuščanju železnice od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) ter od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180) to dopustitev podeliti, takó le:

§. 1.

Dajemo James Clarke Bunten-u, grajanskemu inženirju v Glasgow-u v zvezi z Jožefom Fogerty-jem, grajanskim inženirjem v Londonu, pravico narediti in uživati päsno železnico Dunajsko, ki jo bode izvesti kot lokomotivno železnico, s pravilno medkolesno širino, da drži od sv. Brigite mosta do Aspern-

skega mosta, ob vodotoku donavskem, dalje od Aspernskega mosta, oziroma od Radeckijevega mosta do klalnice Gumpendorfske v mér uravnati se imajoče reke Dunajice, potem do Währingske linije znotraj pásne ceste, in se tedaj vrne do izvora poleg sv. Brigite mosta (krožna železnica) s krili:

1. do železnice slovoče po cesarji Francu Jožefu;
2. do avstrijske severno-zahodne železnice, severne železnice po cesarji Ferdinandu slovoče in železnice donavobrežne;
3. do zvezne železnice Dunajske;
4. do južne železnice;
5. do železnice po cesarici Elizabeti slovoče in v Hietzing.

§. 2.

Železnici, ki je predmet té dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitev od štampiljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in vršbe do časa, ko se začne vršba vožnje, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravo železnično do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od štampiljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic in prednostnih obligacij z interimnimi listi in za vknjižbo prednostnih obligacij, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno to koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štampeljskih pristojbin kuponom in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let od današnjega dne računeč.

§. 3.

Koncesionarja sta dolžna, podrobni načrt za posamne kose dopuščene železnice v naslednjih rokih, ki se računijo od današnjega dne, položiti pred trgovinsko ministerstvo:

1. Za kos od Franc-Jožefovega kolodvora, ob donavskem vodotoku do zvezne železnice Dunajske z dvojnim stikom v južno in severno mér (a brez sredotočnega kolodvora) v šestih mesecih;
2. za kos izhajajoč od južne železnice (Meidlinga) preko pásne ceste do sv. Brigite mosta sè zvezami vred do avstrijske severno-zahodne železnice, severne železnice po cesarji Ferdinandu slovoče in donavobrežne železnice v dvanajstih mesecih;
3. za kos od stika sè zvezno železnico Dunajsko poleg glavne colarne v mér uravnati se imajoče reke Dunajice do klalnice Gumpendorfske in do stika z železnico po cesarici Elizabeti slovočo v Penzingu s krilom v Hietzing v osemnajstih mesecih.

Koncesionarja sta dolžna, delo železnice začeti precej ko zadobodeta privolitev zdolovanja, in zvršiti kar najhitreje moči.

Posamne te kose je zvršiti najpozneje v naslednjih rokih, računeč od današnjega dne:

- a) delni kos, imenovan v št. 1 (za sedaj samo enokolejno v dveh letih in pol);
- b) kos, imenovan v št. 2 v treh letih in treh mesecih;
- c) kos, imenovan v št. 3 v štirih letih;

Ti zvršilni roki podaljšajo se primerno za slučaj, ko bi se zdelovanje ne dovolilo za prvič imenovani kos (št. 1) v enem letu, za ostale kose v poldrugem, oziroma v dveh letih, računeč od današnjega dné.

Kar se kedaj izdelata železnice, izročiti je takoj v občno službo, ter vožnjo po njej ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da se bodeta držala zgornjih rokov, dolžna sta koncesijonarja dati varnost položivši kaveije en milijon avstr. veljave v vredotnicah, v katerih se smejo nalogati novci varovancev.

Ako bi ne dostala zgornjih rokov, sme državna uprava brez posredovanja sodišč izreči, da je ta kaveija propala na prid državni blagajnici.

§. 4.

Da izdelata dopuščeno železnico, priteza se koncesijonarjema pravica razlasitve po določenih dotičnih postavnih propisov. Ista pravica se naj koncesijonarjema dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, postajnih naprav in razširjalnih stavb, ki bi jih bilo potreba in za katere bi državna uprava spoznala, da jih je napraviti v javnem interesu.

§. 5.

Koncesijonarjema se je ob delu in rabi dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, in dopustnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi semkaj merečih zakonov in ukazov, zlasti železnocestnega dopustnega zakona od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestnega krétnega reda od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Koncesijonarja sta vrhu tega dolžna, ne samo pri zdelovanji, opravi in vršbi dopuščene železnice takoj uporabiti tehnične priprave, kar jih podajajo najnovejše izkušnje, da se kar najmenj moči nadleguje okolica in železnico rabeče občinstvo, zlasti z ropotom, dimom, odletanjem ogljija in isker, nego tudi vvesti poznejšnje iznajdbe in tehnična zboljšanja, ki morejo še bolj zmanjšavati nadlegujoče vplive vožnje, ter poviševati varnost o vožnji, in vedno ustrezati naredbam, katere v tem oziru izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesijonarja sta dolžna, državni upravi na njen zahtev vsak čas dopustiti soporabo (péage) železnice, ki je predmet pričujoče dopustnice, ali pa posamnih delov té železnice za promet med železnicami stikajočimi se z njimi, ki so ali bodo kedaj v državni vršbi, in to tako, da ima državna uprava pravico, pod svobodno ustanovitvijo tarif, cele vlake ali posamične vozove, ki jim je z državnovršbene na drugo železnico prestopiti, prek vmes ležeče dopuščene železnice plačavši nepremično péageno pristojbino, katera se ustanovi po dotičnih določenih dopustnice, eventualno tudi odškodbo, ali sama odpravljati, ali pa koncesijonarjema odpravljati veleti, kolikor to ne moti lastne pravilne vršbe sorabljenе železnice. Ta določila se zmislooma uporabljajo za slučaj, ko bi se

napravit sredotočen kolodvor, na sopolabo železnic, katere bivajo med njim in končnimi kolodvori železnic, katere so ravno v državni vršbi, v tej meri, da je ustanavljajoč péageno pristojbino vračuniti troške sredotočnega kolodvora po razmerji, kakor se rabijo v namene državne uprave.

§. 7.

Prevoznje vojakov naj se opravljajo po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem ter o polajšilih, ki veljajo po zahodnih državnih železnicah. Ta določila obsejajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, deželne strelce tirolske, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in priglednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žandarstvo, ter po vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesijonarja se zavezujeta, pristati na dogovor med avstrijskimi železnocestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za vojaške prevoznje, o vzajemnem pomaganji z vozili ob večjih vojaških prevoznjah, potem na organska določila in služabne propise o bojnih železnocestnih oddelkih, ter tudi na potlejšnji 1. junija 1871 obveljavši dogovor o prevoznji takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob troških vojaške blagajnice.

Tako sta tudi dolžna pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških prevoznjah in na propis o vojaških prevoznjah po železnicah.

Te dolžnosti imata koncesijonarja samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na posebni značaj té proge in na vršbeno sistemo, katera izvira iz tega, zdi biti zvršljivo.

Koncesijonarja se zavezujeta, da se hočeta pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželnega brambovstva.

§. 8.

Koncesijonarja sta dolžna, za vse izvrševalno službovanje rabiti samo take osebe, katere imajo državljansko pravico v enem izmed obéh ozemljij avstrijsko-ogerske monarhije.

§. 9.

Koncesijonarjema priteza se pravica, s posebnim odobrenjem državne uprave ustanoviti delničarsko družbo, katera ima svoj sedež na Dunaji, in v nabavo potrebnih novcev izdati delnice in predstvene obligacije.

Družba, katera se napravi, stopi v vse pravice in dolžnosti koncesijonarjev. Vsoto imenskega napravnega kapitala tr ba da odobri državna uprava.

Predstvene obligacije v znosu pre-czajočem polovico odobrenega imenskega napravnega kapitala ne smejo se izdajati nikakor, in do znosa vsakikrat resnično vplačanega delniškega kapitala tako dolgo ne, dokler ne bode dodelan v §. 3, št. 1 imenovani kos od Franc-Jožefevega kolodvora do zvezne železnice Dunajske sè stičnima zvezama proti južni in severni strani, ter občnemu prometu izro-

čen. Tudi v mejah zgornjih utesnitev smejo se izdajati predstvene obligacije samo z dovoljenjem državne uprave, kateri se prihranjanja pravica, kakor koli bi se ji primerno zdeti utegnilo, preskušati, kako in koliko se je vplačalo na delniški kapital, in izkaze v ta namen potrebne zahtevati od koncesionarjev, oziroma od delničarske družbe.

Skupni napravni kapital je razdolžiti v teku dopustne dobe po razdolžnem črteži, katerega odobri državna uprava.

Družbena pravila ter obrazci delnic in prednostnih obligacij, ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državna uprave.

§. 10.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9. lit. b) železnocestnega dopustnega zakona izrečena obramba proti napravi novih železnic, se ustanavlja na devetdeset (90) let, štejoč od današnjega dné, in mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je koncesija izgubila svojo moč, tudi predno je potekel imenovani rok, ako se ne bi dostala v §. 3 ustanovljena določila o začetku in zvršetku delanja in pa začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^{ga}, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona.

§. 11.

Ako in v kolikor bi koncesionarja, oziroma delničarska družba, ki stopi na njiju mesto, ne izpolnila v §^{tu} 3 té koncesije ustanovljene dolžnosti, kar naj, hitreje moči izvršiti delo dopuščene železnice, oziroma ne nadaljevala uže začtega delanja tako, da bi bilo zagotovljeno dostanje dopustnih rokov za delanje, ali bi pa delanje celo ustavila in bi se to ne spoznalo za opravičeno v zmislu §^{ta} 11 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona, postavi državna uprava koncesionarjema tri mesece roka, da se zopet prične delanje in izkaže zagotovljenje novcev potrebnih za izdelanje dopuščene železnice.

Ako bi se, ko poteče ta rok, izdelovanje ne pričelo z nova v takem razsežji, da bi bilo zagotovljeno pravočasno izdelanje železnice, in bi se ne podal gori omenjeni izkaz, ima državna uprava pravico, kakor se ji vzvidi:

- a) ali izreči, da je podeljena koncesija ugasnila, in poskrbeti, da se izdela dopuščena železnica, kakor se ji vidi primerno, podelivši koncesijo drugemu podjetniku, ali pa izdelavši jo ob državnih troških, ali pa
- b) vzdržujoč dopustne dolžnosti koncesionarjev ali njiju pravnih naslednikov začeto delanje železnice izvršiti ob njiju nevarnosti in troških ter za odtod izvirajoče pravne zatehve do koncesionarjev ali njihovih pravnih naslednikov odškodovati se s položeno kavejjo in drugim njihovim premoženjem in sosebno z izdelanimi železničnimi kosi in njih priitklino, po tem sè stavbami, kar jih je, in za izdelovanje pripravljenim gradivom in odkupljenimi zemljišči ne krateč pravic tretjih oseb.

V obeh slučajih bode država dalje imela pravico kavejjo položeno po §^{tu} 3 té dopustnice, v kolikor bi je ne bilo treba v slučajih, o katerem se govori tu pod lit. b), itak rabiti za pokritje pravnih zahtev, katere državi izvirajo proti koncesionarjema ali njiju pravnim naslednikom, kakor propalo v prid državni blagajnici, brez posredovanja sodišč [§. 13 železnocestnega dopustnega zakona od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238)], nase potegniti.

§. 12.

Državna uprava si prihranja pravico, dopuščeno železnico, ko preteče pet in dvajset let, računeč od dné, ko se je začela vršba cele krožne železnice, vsak čas odkupiti proti odškodbi, katero je v gotovini plačati koncesionarjema.

Da se določi odkupščina, seštevijo se letni čisti donosi podjetja v tistih treh letih, kateri so pretekli pred resničnim odkupom, ter izračuni se njegov srednji čisti donos.

Odškodba, katero je plačati, opravi se po izvolji državne uprave ali v renti, enakovredni zgornjemu srednjemu donosu, katera se izplačuje koncesionarjema v še ostali dopustni dobi v poluletnih, dne prvega januarja in prvega julija dospelih iznosih ali pa se plača enkrat tisti iznos, kateri ustreza kapitalni vrednosti, računsko najdeni na podlogi pet odstotnih obresti letnih rent, kar jih do iztečaja koncesije v dobi odkupa železnice za izplačilo dospè.

V zadnjem slučaju izplača se tako najdena kapitalna vsota ali v gotovini ali v državnih zadolžnicah po ceni Dunajske borse, ki so jo imele dan pred dejanskim izplačilom.

Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega vračila v neobremenjeno last in v užitek té tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi reči premičnimi in nepremičnimi, tudi vozilnega parka in zalog materijala.

§. 13.

Ko mine dopustilo, ker je potekla dopustna doba, in tist dan, kadar mine pride na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, tudi vozilnega parka in zalog materijala (§. 12).

Isto tako pride država, ko bi ugasnila ta koncesija, ker se delanje dopuščene železnice ni primerno vršilo in končalo (§. 11) tist dan, ko ugasne, ne krateč pravie tretjih oseb v last dovršenih železnocestnih kosov in vse premične in nepremične pritikline, tudi vozilnega parka in zalog materijala (§. 12), kakor tudi nedovršenih železnocestnih izdelovanj in za izdelovanja železnice pripravljenega gradiva in odkupljenih zemljišč.

§. 14.

Tako tedaj, ko bi ugasnila ta koncesija (§. 13, odstavek 1), kakor tudi ko bi se odkupila ta železnica (§. 12), ostaja koncesionarjema svojina rezervnega zaloga, napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar imata denarjev terjati, po tem tudi posebnih dél in poslopij, ki sta jih iz svoje imovine naredila, oziroma pridobila, vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da té stvari ne spadajo med pritiklino železnici.

§. 15.

Državna uprava ima pravico, uveriti se, da se dela železnice ter tudi vršbena oprava po vseh delih namenu primerno in trdno zvršujejo, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje in seosebno po nadzornikih ob koncesionarjev troških pošiljanih kakor se ji koli pozdi primerno prigledovati, da se delo izvede po projektu.

Komisar, katerega postavi državna uprava, sme tudi, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za družbe načelnistvo, ter k občnim zborom, in ustavljati vse sklepe in naredbe, nasprotne zakonom ali družbenim pravilom, oziroma kvarne državni koristi.

Za komisarjevo nadziranje železnocestnega podjetja plačujeta koncesionarja v državno blagajnico povračilo, katerem iznos določi državna uprava.

§. 16.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustilnih uvetih ali v zakonih, poprijeti se proti temu naredeb, primernih zakonom, ter po okolnostih, še predno izteče koncesija, izreči, da je ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanavlja ta dopustnica, in dodeljujoč koncesionarjema pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, pet in dvajsetega dne meseca januarja, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem in tretjem, Našega cesarjevanja tridesetem in petem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Pino s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane

bode v zalogi c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaji, I. okr., Singerstrasse št. 26, tudi leta 1888 izhajal v nemškem, laškem, češkem, poljskem, rusinskem, slovenskem, illirsko-hrvatskem in romanskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1883 Državnega zakonika v vsaki teh osem izdateb iznaša za en eksemplar **2 gld. 50 kr.** — bodi da se hodi po-nj ali da se poštne prosto pošilja.

Letniki 1864 do všttevno 1882 veljajo 38 gld., — vendar samo tedaj, kadar se vsi skup vzamejo.

Posamezni letniki nemške izdatbe dobivajo se:

Letnik 1851 za 1 gld. 30 kr.

"	1856	"	2	"	45	"
"	1857	"	2	"	85	"
"	1861	"	1	"	50	"
"	1862	"	1	"	40	"
"	1863	"	1	"	40	"
"	1864	"	1	"	40	"
"	1865	"	2	"	—	"
"	1866	"	2	"	20	"
"	1867	"	2	"	—	"
"	1868	"	2	"	—	"
"	1869	"	3	"	—	"
"	1870	"	1	"	40	"

Letnik 1871 za 2 gld. — kr.

"	1872	"	3	"	20	"
"	1873	"	3	"	30	"
"	1874	"	2	"	30	"
"	1875	"	2	"	—	"
"	1876	"	1	"	50	"
"	1877	"	1	"	—	"
"	1878	"	2	"	30	"
"	1879	"	2	"	30	"
"	1880	"	2	"	20	"
"	1881	"	2	"	20	"
"	1882	"	3	"	50	"

Letniki 1870 do všttevno 1882 ostalik jezikov so na prodaj po tisti ceni, kakor nemška izdatba.

NB. Državnega zakonika listi, ki naročniku celo niso došli ali ki so mu nedostatno došli, morajo se zadnji čas v štirih tednih zahtevati.

Kadar poteče ta rok, bodo se državnega zakonika listi izročevali samo za plačilo prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole po 1 kr.).

Po tej ceni lahko se posamezni kosi Državnega zakonika dobodo v založništvu c. kr. dvorne in državne tiskarnice.